

Keresztút

(2025 nagypéntek)

Az elmélkedéseket Ferenc pápa írta

Bevezetés:

A Kálvária útja mindennapos útjaink között vezet. Uram, mi általában a tiédde ellentétes irányban haladunk. Épp így eshet meg, hogy szembetaláljuk magunkat arcoddal, keresztezzük tekinteteinket. Úgy megyünk előre, mint máskor, te pedig felénk jössz. Szemeid olvasnak a szíveinkben. Habozunk, folytassuk-e úgy az utunkat, mintha mi sem történt volna? Megfordulhatunk, rád nézhetünk, követhetünk téged. Részeseivé lehetünk utadnak s megsejthetjük, jobb lenne irányt változtatni.

A Márk szerinti evangéliumból (10,21)

Akkor Jézus rátekintett, megkedvelte őt, és azt mondta neki: „Egynek vagy még híjával: menj, add el, amid van, s add a szegényeknek, akkor kincsed lesz a mennyben. Azután jöjj, kövess engem!”

Jézus, a te neved ezt jelenti: „Isten megment”. Ábrahám Istene, aki meghív; Izsák Istene, aki gondoskodik; Jákob Istene, aki megáld; Izrael Istene, aki megszabadít: Uram, tekintetemben egy egész kinyilatkoztatás rejlik, amint áthaladsz Jeruzsálemen. A várost elhagyó lépteidben ott van a mi kivonulásunk az új föld felé. Azért jöttél, hogy megváltoztasd a világot: ez azt jelenti számunkra, hogy irányt változtatunk, meglátjuk vonásaid szépségét s engedjük, hogy szemeid emléke munkáljon a szívünkben.

A keresztút a mozgásban lévő ember imádsága. Megszakítja szokványos útjainkat, hogy a fáradtság felől az öröm felé menjünk. Igaz, hogy ára van Jézus útjának: mindent kiszámító világunkban igen drága az ingyenesség. Az ajándékozásban azonban virágba borul minden: a pártokra oszlott és konfliktusoktól sújtott város elindul a kiengesztelődés felé; a kiszáradt vallásosság újra felfedezi Isten ígéreteinek a termékenységet; még a kő-szív is hús-szívvé válhat. Csak arra van szükség, hogy meghalljuk a hívást: „Jöjj, kövess engem!”. És hogy bízzunk ebben a szeretet-teli tekintetben.

I. állomás: Halálra ítélik Jézust

A Lukács szerinti evangéliumból (23,13–16)

Pilátus pedig összehívta a főpapokat, a nép vezetőit és a népet, és azt mondta nekik: „Idehoztátok nekem ezt az embert, mint a nép lázítóját. Kihallgattam előttem, de semmi vétséget sem találtam ebben az emberben mindazok közül, amikkel vádoljátok. Sőt, Heródes sem, mert visszaküldte őt hozzánk. Láthatjátok tehát, hogy semmi halált érdemlő dolgot nem követett el. Megfenyítem ezért, és szabadon bocsátom.”

Nem így történt. Nem engedett szabadon. De mégiscsak lehetett volna másként. Ez szabadságaink drámai játéka. Ez az, amiért oly nagyra tartasz minket, Uram. Bizalmat szavaztál Heródesnek, Pilátusnak, barátainak és ellenségeidnek. Megingathatatlan bizalommal adod magad a kezünkre. Csodák

születhetnének ebből: ha kiszabadítanánk az igazságtalanul megvádoltat, a helyzetek összetettségének mélyére látnánk, ellenállnánk a gyilkolni képes ítélkezésnek. Még Heródes is követhette volna a szent nyugtalanságot, amely feléd vonzotta őt: de nem tette, még akkor sem, amikor végre találkozhatott veled. Pilátus kiszabadíthatott volna: hiszen már feloldozott. Mégsem tette. Jézusom, a keresztút olyan lehetőség, amelyet már túl sokszor elszalasztottunk. Megvalljuk: olyan szerepek rabjai vagyunk, amelyekből nem akartunk kilépni, félve az irányváltással járó kényelmetlenségektől. Még most is csöndben állsz előttünk: minden testvérünkben, akiket elítélés és előítélet sújt. Vallási érvek, jogi kikapuk, a mások dolgaiba belegabalyodni nem akaró látszólagos józan ész lép színre: ezer indok, amely Heródes, a papok, Pilátus és a tömeg oldalára állít minket. De mégis lehetne másként. Jézusom, te nem mosod a kezeidet. Még most is szeretsz, csöndben. Meghoztad a döntésedet, s most rajtunk a sor.

II. állomás: Jézus a vállaira veszi a keresztet

A Lukács szerinti evangéliumból (9,43b–45)

Mivel mindannyian csodálkoztak azon, amit tett, ő így szólt tanítványaihoz: „Jegyezzétek meg jól ezeket a szavakat: az Emberfiát az emberek kezébe adják.” Ők azonban nem értették ezt a beszédet. El volt rejtve előlük, hogy fel ne fogják, de nem merték őt kérdezni e beszéd felől.

Ez a teher már hetek, talán évek óta a válladon volt, Jézusom. Amikor beszéltél róla, senki nem adott igazat neked: legyőzhetetlen ellenállást tanúsítottak ellene, még a sejtés szintjén is. Nem te kerested, ám érezted, hogy a kereszt közeledik feléd, mind egyértelműbben. Elfogadtad, mivel a terhén túl érezted a felelősségét is. Keresztutad nem csak emelkedik, Jézusom. Ez a te alászállásod azok felé, akiket szerettél, a világ felé, amelyet Isten szeret. Válasz, a felelősség felvállalása. Ára van, ahogyan ára van a legigazabb kötelékeknek, a legszebb szereteteknek. A teher, amelyet hordozol, számot ad a lélegzetről, amely mozgat téged, a Lélekről, aki „Úr és az élet adója”. Ki tudja, miért félünk akár csak megkérdezni tőled mindezt? Valójában mi fulladunk ki, mivel kerüljük a felelősséget. Elég lenne annyi, hogy nem futunk el, helyben maradunk: azok között, akiket nekünk adtál, a kontextusokban, amelyekbe helyeztél minket. Felvállaljuk a kötődést, megérezve, hogy csakis így szűnünk meg önmagunk rabjai lenni. Az önzésnek nagyobb a terhe, mint a keresztnek. A közömbösségnek nagyobb a terhe, mint az osztozásnak. Ezt hirdette már a próféta is: Elfáradhatnak a fiatalok, és ellankadhatnak, s az ifjak is megbotolva eleshetnek; de akik benned bíznak, új erőre kapnak, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak el, járnak, és nem fáradnak el (vö. Iz 40, 30–31).

III. állomás: Jézus először esik el a kereszt alatt

A Lukács szerinti evangéliumból (10,13–15)

„Jaj neked, Korozain! Jaj neked, Betsaida! Mert ha Tíruszban és Szidonban történtek volna a bennetek végbement csodák, már régen zsákbán és hamuban ülve tartottak volna bűnbánatot. De Tírusznak és Szidonnak könnyebb lesz a sorsa az ítéleten, mint nektek. És te, Kafarnaum! Vajon az égig fogsz emelkedni? Az alvilágba süllyedsz!”.

Olyan volt ez, mint egy első földre zuhanás, s bizony kemény szavak szakadtak ki belőled, Jézusom, ezek ellen a helyek ellen, amelyeket annyira szerettél. Igéd magja a semmibe hullott, akárcsak szabadító gesztusaid. Minden próféta úgy érezte, hogy a sikertelenség úrjébe zuhan, hogy aztán az Isten útjain haladjon onnan tovább. Jézusom, életem egy példabeszéd: soha nem hullasz hasztalanul a földünkbe. Még ezt az első alkalmat, a csalódást is azonnal megszakította a kiküldött tied fölött érzett öröm: visszatértek hozzád missziójukból, s beszámoltak az Isten országának a jeleiről. Te pedig spontán, kirobbanó örömmel ujjongtál, amitől ragadós energiával lábra pattant az ember. Áldottad az Atyát, aki elrejtje terveit a bölcsek és okosak előtt, hogy kinyilatkoztassa azokat a kicsinyeknek. A keresztt is mélyre, a föld színére vezet: a nagyok elszakadnak a földtől, az eget akarják megérinteni. Az ég azonban itt van, alászállt, sőt elesve, a földön maradva találhatjuk meg. A bábéli torony építői azt mondják nekünk, hogy nem szabad hibázni, aki pedig elesik, az elveszett. Ez a pokol műhelye. Isten üdvrendje azonban nem öl, nem dob el, nem zúz össze. Alázatos, hű a földhöz. Jézusom, a te utad a boldogságok útja. Nem pusztít el, hanem gondos, helyreállít, megóv.

IV. állomás: Jézus találkozik anyjával

A Lukács szerinti evangéliumból (8,19–21)

Odajöttek hozzá az anyja és testvérei, de nem juthattak hozzá a sokaság miatt. Szóltak neki: „Anyád és testvéreid kinn állnak, látni akarnak téged.” Ő azonban ezt felelte nekik: „Azok az én anyám és testvéreim, akik Isten igéjét hallgatják és megcselekszik.”

Itt van édesanyád a kereszttúton: ő volt a te első tanítványod. Itt van édesanyád az ő finom elszántságával és bölcsességével, amely megőriz a szívben s újragondol. Attól a perctől kezdve, hogy felkínálták neki: fogadjon téged a méhébe, ő feléd fordult, megtért hozzád. Utait a tiedhez igazította. Nem lemondás, hanem szüntelen felfedezés volt ez, egészen a Kálváriáig: követni téged azt jelenti, hogy enged menni; hordozni téged azt jelenti, hogy teret nyit az újdonságod előtt. Minden anya tudja, hogy a gyermek meglep. Szeretett gyermek, te felismered, hogy azok a te anyád és testvéreid, akik téged hallgatnak és engedik, hogy megváltoztasd őket. Nem beszélnek, hanem cselekednek. Az Istenben a szavak tettek, az ígéretek valóság: Anyám, a kereszttúton azon kevesek között vagy, akik emlékeznek erre. Most a Fiúnak van szüksége rád: ő érzi, hogy nem veszít el a reményedet. Érzi, hogy még most is szüled méhedben az Igét. Jézusom, mi is akkor tudunk követni téged, ha attól születünk, aki téged követett. Minket is a te anyád hite szül a világra, s a számtalan tanú hite, akik ott is életet adnak, ahol minden a halálról beszél. A fenti alkalommal, Galileában, ők akartak látni téged. Most pedig, a Kálváriára menve, te keresed a tekintetét annak, aki meghallgat és gyakorlatba ültet. Kimondhatatlan megértés. Felbonthatatlan szövetség.

V. állomás: Cirenei Simon segít Jézusnak a kereszthordozásában

A Lukács szerinti evangéliumból (23,26)

Miközben elvezették, megragadtak egy bizonyos Simont, aki Cirenéből való volt. Éppen a mezőről jött. Rátették a keresztet, hogy vigye Jézus után.

Nem ő ajánlkozott, hanem megállították. Simon hazafelé tartott a munkájából, s a vállára tették egy elítélt keresztjét. Biztosan megvolt a kellő fizikuma, de az is bizonyos, hogy más irányba tartott, más dolga volt. Így is belebotolhatunk az Istenbe. Jézusom, ki tudja, miért, de ez a név — Cirenei Simon — gyorsan feledhetetlenné vált tanítványaid körében. Ők nem voltak ott keresztutadon, ahogyan mi sem. Simon azonban igen. Ez ma is így van: lehet, hogy valaki teljesen neked ajánlja magát, ám mégis egészen máshol van, akár még menekül is, tartva attól, hogy bevonódik valamibe. Jézusom, úgy hisszük, azért emlékezünk Simon nevére, mert ez az előre nem látott pillanat örökre megváltoztatta őt. Többé már nem szűnt meg rád gondolni. Tested részévé vált, elsőrangú tanújává annak a különbségnek, amely közted és minden más elítélt között fennállt. Cirenei Simon nem kérte, mégis a kereszted alatt találta magát, mintha csak az az igaz lett volna, amelyről egykor te is szóltál: „Az én igám édes, az én terhem könnyű” (vö. Mt 11, 30). Még az állatok is jobban dolgoznak, ha egyszerre lépnek. Te pedig, Jézusom, szeretsz bevonni minket munkádba, amely felszántja a földet, hogy újra magot vessenek beléje. Szükségünk van erre a meglepő könnyűsége. Szükségünk van arra, ki megállít minket, s olykor a vállunkra helyezi a valóság egy darabját, amelyet egyszerűen csak hordoznunk kell. Dolgozhatunk egész nap, ám nélküled elveszünk. Hasztalan fáradnak az építők, hasztalan virrasztanak a város őrei, amelyet nem az Isten épít (vö. Zsolt 127). Íme: a keresztúton épül fel az új Jeruzsálem. Mi pedig, akárcsak Cirenei Simon, útirányt váltunk és veled dolgozunk.

VI. állomás: Veronika kendőt nyújt Jézusnak

A Lukács szerinti evangéliumból (9,29–31)

Miközben imádkozott, arcának színe elváltozott, a ruházata fehér lett és fényben sugárzó. És íme, két férfi beszélgetett vele, Mózes és Illés, akik dicsőségben megjelentek, és eltávozásáról beszéltek, amelyet Jeruzsálemben készült beteljesíteni.

A 27. zsoltárból

Neked mondta a szívem: „Téged keres tekintetem!

A te arcodat keresem, Uram! Ne fordítsd el tőlem arcodat”

Jézusom, arcodban látjuk meg a szívedet. Szemeidből olvashatjuk ki döntésedet, amely bevésődik arcodba, s egyfajta félreérthetetlen figyelem kifejeződésévé teszi a vonásaidat. Észreveszed Veronikát, ahogy engem is. Keresem az arcodat, amely elmondja döntésedet, amellyel az utolsó lélegzetedig szeretsz minket: sőt azon túl is, mivel oly erős a szeretet, mint a halál (vö. Én 8,6). A te arcod változtatja meg a szívemet, amelyet szemlélni s emlékezetemben megőrizni szeretnék. A kezünkre adod magadat, nap mint nap, minden egyes ember arcában, aki a te megtestesülésed eleven emlékezte. Minden alkalommal, amikor a legkisebbek felé fordulunk, a te tested tagjaira figyelünk, te pedig így maradsz közöttünk. Így világosítod meg a szíveinket s arcunk vonásait. Most már nem elutasítunk, hanem befogadunk. A keresztúton arcunk, akárcsak a tiéd, végre ragyogóvá, áldást sugárzóvá válhat. Belénk vésted emlékezetét, visszatérésed előízét, amikor első pillantásra felismersz majd minket, egyenként. Akkor talán hasonlítunk is majd hozzád. Szemtől szemben állunk majd, vég nélküli párbeszédben, olyan intimitásban, amelybe soha nem fáradunk bele mi, az Isten családja.

VII. állomás: Jézus másodszor esik el

A Lukács szerinti evangéliumból (15,2–6)

A farizeusok és az írástudók azonban méltatlankodtak: „Ez bűnösökkel áll szóba és együtt eszik velük.” Akkor ezt a példabeszédet mondta nekik: „Ha közületek valakinek száz juha van, és egyet elveszít közülük, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e az elveszett után, amíg meg nem találja? Amikor megtalálja, örömeiben vállára veszi, hazamegy, összehívja barátait és szomszédait, és azt mondja nekik: »Örüljetek velem, mert megtaláltam elveszett juhomat!«”

Elesni s felkelni; újra elesni s megint felkelni. Jézusom, azt tanítottad nekünk, hogy így olvassuk az emberi élet kalandját. Emberi, mivel nyitott. A gépek esetében nem megengedett a hibázás: csakis ekkor tekintjük tökéletesnek azokat. Az emberek azonban megtorpannak, megzavarodnak, elvesznek. És mégis ismerik az örömet: az új kezdet, az újjászületés örömet. Az emberek nem mechanikusan jönnek a világra, hanem kézműves módra: egyediek vagyunk, kegyelem és felelősség szövedékei. Jézusom, eggyé lettél közülünk; nem féltél a megbotlástól s eleséstől. Aki megbotránkozik ettől, tévedhetetlenséggel hivaikodik, aki elrejtí bukásait és nem bocsátja meg mások eleséseit, az megtagadja az általad választott utat. Jézusom, te vagy az öröm Ura. Tebenned mindannyian megtaláltattunk és hazavitettünk, mint az az egyetlen bárány, amelyik elveszett. Embertelen az a gazdaság, amelyben kilencvenkilenc többet ér, mint egy. Mégis olyan világot építettünk, amely így működik: egy számításon, algoritmuson, hideg logikán és könyörtelen érdeken alapuló világot. A te házad törvénye, az isteni ökonómia másmilyen, Uram. Fordíts magadhoz minket, hozzád, aki elesel és újra felkelsz, ez irányváltás és tempóváltás egyben. Olyan megtérés, amely újra nekünk ajándékozza az örömet és hazavisz bennünket.

VIII. állomás: Jézus találkozik a jeruzsálemi asszonyokkal

A Lukács szerinti evangéliumból (23,27–31)

Nagy népsokaság követte őt, köztük asszonyok is, akik jajgattak és sírtak miatta. Jézus odafordult hozzájuk, és így szólt: „Jeruzsálem leányai, ne miattam sírjatok! Magatokat sirassátok és gyermekeiteket! Mert jönnek majd napok, amikor azt mondják: »Boldogok a meddők, az anyaméhek, amelyek nem szültek, és az emlők, amelyek nem szoptattak!« Akkor elkezdik majd mondani a hegyeknek: »Szakadjatok ránk!« És a halmoknak: »Takarjátok el minket!« Mert ha a zöldellő fával ezt teszik, mi lesz a szárazzal?»

Jézusom, mindig is sajátos megfelelést fedezettél fel a nők és az Isten szíve között. Ezért a nagy néptömegben, amely azon a napon irányt váltott és követett téged, azonnal megláttad az asszonyokat, és újból különleges egyetértésre jutottál velük. Másmilyen a város, hogyha ölben viszik a lakóit, amikor szoptatják a gyermekeit: amikor nemcsak az uralmi regiszterek szerint ismerjük azt, hanem belülről tapasztaljuk meg a dolgokat. Szíven ütöd a köteles együttérzésüket szertartásos siratással kifejező asszonyokat. A történések ugyanis a szívben kapcsolódnak össze, itt születnek a gondolatok és a döntések. „Ne miattam sírjatok!” Az Isten szíve az ő népéért dobog, s új várost szül: „Magatokat sirassátok és gyermekeiteket!” Létezik ugyanis egy olyan sírás, amelyben minden újjászületik. Ehhez azonban a megbánás könnyeire van szükség, amelyeket nem szabad szégyellni. Ezeket a könnyeket nem lehet elzárni a külvilág elől. Uram, megsebzett együttélésünknek ebben a megtört világban őszinte könnyekre, s nem körülményességre van szüksége. Különben az igazolódik be, amit az apokaliptikus szerzők írtak: már nem

szülünk semmit, s minden összeomlik. A hit azonban hegyeket mozgat meg. Nem borulnak ránk a hegyek s a völgyek, hanem út nyílik közöttük. Ez a te utad, Jézusom: emelkedő út, amelyen az apostolok magadra hagytak, ám női tanítványaid — az egyházanyák — követtek téged.

IX. állomás: Jézus harmadszor esik el a keresztt alatt

A Lukács szerinti evangéliumból (7,44–49)

Majd az asszony felé fordulva ezt mondta Simonnak [Jézus]: „Látod ezt az asszonyt? Bejöttem a házádba, és nem adtál vizet lábaimra. Ez a könnyeivel öntözte lábaimat, és a hajával törölte meg. Csókot sem adtál nekem, ez meg, amióta bejöttem, nem szűnt meg csókolgatni lábaimat. Olajjal nem kentet meg fejemet; ez meg kenettel kente meg a lábaimat. Azért mondom neked: Sok bűne bocsánatot nyert, mert nagyon szeretett. Akinek keveset bocsátanak meg, kevésbé szeret.” Aztán így szólt az asszonyhoz: „Bocsánatot nyertek bűneid.” Erre az asztaltársak ezt kezdték mondogatni magukban: „Kicsoda ez, hogy még a bűnöket is megbocsátja?”

Jézusom, nem csak egyszer vagy kétszer, de harmadszor is elesel. Elestél már gyermekként, ahogyan minden gyermek. Így értetted meg és fogadtad el emberségünket, amely újra és újra elesik. Ha a bűn eltávolít minket tőled, büntelenséged közel hoz téged minden bűnöshöz, eloldhatatlanul egyesít minden esésünkkel. Ez megtérésre indít. Botrányos annak, aki eltávolodik a többi embertől és önmagától. Botrányos annak, aki megosztottan él aközött, aminek lennie kellene, s aközött, ami valóságosan van. Jézusom, irgalmasságodban elbukik minden képmutatás. Az álarcok, a szép kinézet már semmit sem használ. Az Isten látja a szívet. Szereti a szívet. Felmelegíti a szívet. Így emelsz fel engem és indítasz el eddig még soha nem járt, merész, nagylelkű utakon. Ki vagy te, Jézus, hogy még a bűnöket is megbocsátod? Újra a földön vagy, a kereszttőn, te vagy ennek a mi földünknek az Üdvözítője. Mi nem csak itt lakunk, de ebből lettünk formálva. A földön heverve te újból megformázol minket, mint egy tehetséges kézműves.

X. állomás: Jézus megfosztják a ruháitól

Jób könyvéből (1,20–22)

Ekkor felkelt Jób, megszaggatta ruháit, megnyírta fejét, leborult a földre és így imádkozott: „Mezítelen jöttem ki anyám méhéből és meztelen térek oda vissza; az Úr adta s az Úr elvette, amint az Úrnak tetszett, úgy lett, legyen áldott az Úr neve!” Mindezekben nem vétkezett Jób az ajkával és nem beszélt semmi dőreséget sem Isten ellen.

Nem levetkőzöl, hanem megfosztanak a ruháidtól. Mindannyian értjük a különbséget, Jézusom. Csak az tudja kezeibe és tekintetébe fogadni a meztelenségünket, aki szeret minket. Féltünk annak a szemeitől, aki nem ismer bennünket és csak birtokolni tud. Lemeztelenítettek és odaállítottak mindenki elé, ám te még a megaláztatást is családiassággá változtatod. Annak az irányában is bensőségesnek mutatod magad, aki elpusztít téged, úgy nézel a téged lecsupaszítókra, mint szeretett személyekre, akiket az Atya adott neked. Jób türelménél, de még hiténél is több van itt. Benned a Vőlegény jelenik meg, aki hagyja elvenni, megérinteni magát, s mindent jóra fordít. Ránk hagyod a ruháidat, mint a beteljesített szerelem erekléit. A mi kezünkben vannak, mert nálunk voltál, velünk voltál. Kézbevettük ruháidat, most pedig sorsot vetünk

azokra. A sors ez alkalommal azonban nem egynek, de mindenkinek kedvez. Egyenként ismersz minket, hogy megmentés mindenkit, mindenkit, mindenkit. Ha úgy látod, napjainkban az Egyház megtépett ruha, akkor taníts meg minket arra, miként szőjük újra a testvériséget, amely a te ajándékodon alapul. A te tested vagyunk, a te megoszthatatlan köntösöd, a te Jegyessed. Együtt vagyunk az. A sors pompás részt juttatott nekünk, valóban pompás a mi örökségünk (vö. Zsolt 16,6).

XI. állomás: Jézust keresztre szögezik

A Lukács szerinti evangéliumból (23,32–34a)

Vele együtt vittek két gonosztevőt is, hogy kivégezzék. Amikor odaértek arra a helyre, amelyet Koponya-helynek hívnak, ott megfeszítették őt, és vele a gonosztevőket is, az egyiket jobbról, a másikat balról. Jézus ekkor így szólt: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!”

Semmi sem rémiszt jobban minket, mint a mozdulatlanság. Te pedig odaszögezett, mozdulatlanságra ítélt, korlátozott vagy. Az vagy, de másokkal együtt: soha sem egyedül. Eltökélted, hogy a kereszten is a velünk élő Istenként nyilatkoztatsz ki magadat. A kinyilatkoztatás nem áll meg, nem szögeződik le. Jézusom, te megmutatod nekünk, hogy nincs olyan körülmény, amelyben ne tudnánk legalább egy döntést hozni: te döntöd el, kiért vagy ott. Te ajándékozol figyelmet előbb az egyik, aztán a másik veled együtt keresztre feszítettnek: lepergeted magadról az egyik szidalmát s elfogadod a másik fohását. Te ajándékozol figyelmet annak, aki megfeszít téged, s képes vagy olvasni annak a szívében, aki nem tudja, mit cselekszik. Te ajándékozol figyelmet az égnek: szeretnéd, hogy derültebb legyen, ám a közbenjárás fényével végül áttöröd a sötétség gátját. Megfeszítve közbenjársz: a felek, az ellenfelek közé állsz. És az Isten elé viszed őket, mivel kereszted leomlasztja a falakat, eltörli az adósságokat, megsemmisíti az elmarasztaló ítéleteket, elhozza a kiengesztelődést. Te valóban Jubileum vagy. Téríts magadhoz minket, Jézusom, aki a keresztre szegezve mindenre képes vagy!

XII. állomás: Jézus meghal a kereszten

A Lukács szerinti evangéliumból (23,45–49)

A nap elsötétedett, a templom függőnye közepén kettéhasadt. Jézus ekkor hangosan felkiáltott: „Atyám! Kezedbe ajánlom lelkemet!” E szavakkal kilehelte a lelkét. Amikor a százados látta, ami történt, dicsőítette Istent, és így szólt: „Ez az ember valóban igaz volt.” Az egész sokaság, amely összeverődött, a történetek láttán mellét verve tért haza. Jézus minden ismerőse, és az asszonyok, akik Galileából követték őt, távolabb állva figyelték mindezt.

Hol vagyunk mi a Kálvárián? A kereszt alatt? Vagy kicsit távolabb? Messze? Vagy talán az apostolokhoz hasonlóan ott sem vagyunk? Kiadod a lelkedet, s ez a lélegzet, az utolsó és az első, csupán annyit kér, hogy elfogadják. Úr Jézus, fordítsd utainkat a te ajándékod felé! Ne engedd meg, hogy éltető leheleted elveszen! Sötétségünk a fényt keresi. Templomaink határozottan nyitottak akarnak maradni. A Szent most már nincsen a függöny mögött: titkát felajánlotta mindenkinek. Megérzi ezt a katona, aki közlelő szemlélte, hogyan halt meg Jézus: az erő új formáját ismerte fel ebben. Megérti a tömeg, amely ellenedben kiáltozott: előbb távol volt, most azonban találkozik egy korábban nem tapasztalt szeretet látványával, egy

olyan szépséggel, amely újra hitre indít. Uram, adj időt annak, akinek elérkezett a halála ideje, hogy a mellét verje: a szívét megütve törjön össze keménysége. Jézusom, mi gyakran távolról nézünk még téged. Add meg nekünk, hogy rád emlékezve éljünk, hogy azon a napon, amikor majd eljössz, a halál is elevenként találjon minket!

XIII. állomás: Jézus testét leveszik a keresztről

A Lukács szerinti evangéliumból (23,50–53a)

Volt egy József nevű, derék és igaz férfi, a főtanács tagja, aki nem értett egyet a határozatukkal és tetteikkel. Arimateából, a zsidók egyik városából származott, és maga is várta az Isten országát. Elment Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. Aztán levette a keresztről.

Tested végre egy jó és igaz ember kezében van. A halál álmába merültél, Jézusom, ám egy olyan eleven szív visel rád gondot, akit te választottál. József nem olyan volt, aki beszél, de nem tesz semmit. „Nem értett egyet a határozatukkal és tetteikkel”, fogalmaz az evangélium. Ez valóban jó hír: olyasvalaki ölel át téged, Jézusom, aki nem tette magáévá a közvéleményt. Olyasvalaki vállal fel téged, aki felvállalta a maga felelősségét. A legjobb helyen vagy, Jézusom, Arimateai József ölében, aki „várta az Isten országát”. A legjobb helyen vagy annál, aki még mindig remél, aki nem adja meg magát a gondolatnak, miszerint elkerülhetetlen az igazságtalanság. Megtöröd az elkerülhetetlenség láncát, Jézusom. Megtöröd az automatizmusokat, amelyek elpusztítják közös otthonunkat és testvériségünket. Bátorságot öntesz azokba, akik várják a te országodat, hogy megjelenjenek a hivatalos fórumokon, mint Mózes a fáraó, vagy Arimateai József Pilátus előtt. Képesé teszel minket a nagy felelősség felvállalására, merésszé teszel bennünket. Így bár meghaltál, mégis tovább uralkodsz. Számukra pedig, Jézusunk, azt jelenti az uralkodás, hogy szolgálunk téged.

XIV. állomás: Jézus testét a sírba teszik

A Lukács szerinti evangéliumból (23,53b–56)

Gyolcsba göngyölte, és egy sziklába vágott sírba helyezte, amelyben még senki sem feküdt. A készület napja volt, és közeledett a szombat. Az asszonyok, akik Galileából jöttek vele, utánamentek, és megnézték a sírt, hogy miképpen helyezték el a testét. Aztán hazatértek, illatszereket és keneteket készítettek, de a szombatot a parancs szerint nyugalomban töltötték.

Jézusom, egy olyan rendszerben éled meg a szombatodat, amelyik soha nem áll meg. Így élük meg ezt a napot az asszonyok is, akiknek az illatszeri és keneti már a feltámadásról beszélnek. Taníts minket arra, hogy semmit ne tegyünk, amikor csak arra van szükség, hogy várakozzunk. Taníts meg minket a föld időire, amelyek nem a mesterséges világ idői. Jézusom, a sírba helyezve osztozol abban az állapotban, amely mindannyiunk számára közös, s eljutsz azokba a mélységekbe, amelyek olyannyira megrémítenek minket. Látod, hogy menekülünk ezek elől, megsokszorozva az aktivitásainkat. Sokszor üresjáratban pörgünk, ám a szombatnak saját fényei vannak: nevel minket és megnyugvást kér tőlünk. Isteni élet, emberi léptékű élet az, amelyik ismeri a szombat békéjét. „És mindenki szőlője alatt és fügefája alatt ül majd, és nem lesz többé, aki rémületet gerjessen” (Mik 4,4) — hirdette Mikeás próféta. Zakariás is visszhangozza: „Azon a

napon — mondja a Seregek Ura —, mindenki meghívja majd barátját szőlője és fügefája alá” (Zak 3,10).
Jézusom, aki látszólag alszol ebben a viharos világban, vigyél el mindannyiunkat a szombat békéjébe! Akkor az egész teremtetett világ nagyon szépnek és jónak látszik majd, olyannak, amelynek sorsa a feltámadás. És béke lesz népeden és minden nemzet között.

Záró imádság

«„Laudato si’, mi’ Signore”, „Áldott légy, Uram” — énekelte Assisi Szent Ferenc. Ezzel a gyönyörű himnusszal arra emlékeztetett minket, hogy közös otthonunk olyan, mint egy nővér [...]. Ez a nővér kiált a miatt a kár miatt, amelyet okozunk neki» (Laudato si’ enciklika, nr. 1–2).

«„Fratelli tutti”, „Mindnyájan testvérek” — írta Assisi Szent Ferenc, hogy összes fivérét és nővérét megszólítsa, és evangéliumi ízű életformát javasoljon nekik» (Fratelli tutti enciklika, nr. 1).

«„Dilexit nos”, „Szeretett minket”, mondja Szent Pál Krisztusra utalva [...], hogy felismertesse velünk, ettől a szeretettől semmi „nem szakíthat el minket”» (Dilexit nos enciklika, nr. 1).

Végigjártuk a keresztutat; odafordultunk a szeretet felé, amelytől semmi nem szakíthat el minket. Most, miközben a Király alszik, és nagy csend száll le az egész földre, tegyük magunkévá Szent Ferenc szavait, s kérjük a szív megtérésének ajándékát.

Főlséges és dicsőséges Isten, ragyogd be szívem sötétségét. Adj nekem igaz hitet, biztos reményt, tökéletes szeretetet és mélységes alázatot. Adj nekem, Uram, érzéket és értelmet, hogy megcselekedjem a te szent és igaz akaratodat. Ámen

A Keresztút szövegét Dr. Török Csaba teológia professzor fordította